

ініціативної групи під час референдуму, розглядаються в строк, який не повинен перевищувати двох днів з дня відкриття провадження у справі.

Звісно, чи зможуть судді дотримуватися запропонованих авторами законопроекту строків, у зв'язку із завжди існуючим навантаженням, питання відкрите. Також як наслідок існування зазначених пропозицій, окремого дослідження потребує питання кореляції між встановленням спеціального строку розгляду справи про захист честі та гідності фізичної особи по суті для окремих категорій осіб та між існуванням ширших меж допустимої критики таких осіб, відносно пересічних громадян. Окрім цього, необхідно зазначити про позитивні характеристики такої ініціативи, оскільки вирішення таких категорій справ в найшвидші строки мінімізують наслідки поширеної негативної інформації про фізичну особу, а отже погіршення становища особи в суспільстві не відбудеться в такому обсязі, який можливий був у випадку тривалого розгляду справи.

Список використаної літератури:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Електронний ресурс. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
2. Конституція України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#n4263>
3. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи». Електронний ресурс. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text
4. Проект Закону про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо порядку та строків розгляду справ у спорах про захист честі, гідності та ділової репутації, зокрема під час виборчого процесу. Електронний ресурс. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73071

Гончарук Анастасія Сергіївна,

аспірант кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник – д.ю.н., професор Андронов І.В.

ПРОДОВЖЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТРОКІВ В ПЕРІОД КАРАНТИНУ

2020 рік став для усього людства дуже складним та непередбачуваним. Ніхто не знав, що спіткає всіх в майбутньому, та як необхідно буде змінити звичний стиль життя кожному громадянину.

Не виключенням стала українська правова система, яка не була готова до таких кардинальних змін, не можна було швидко адаптувати процесуальне законодавство до роботи судових органів в умовах карантину.

Болючим питанням для законотворця було забезпечення права доступу громадян до правосуддя та розгляд судом справ у розумні строки, адже Постановою КМУ від 11.03.2020 року №211 з 12.03.2020 по всій території України вводилися протиепідеміологічні заходи, направлені на запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19.

30.03.2020 року Верховна Рада України прийняла Закон України №540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», яким внесла зміни до господарського, цивільного та адміністративного процесуального кодексу та передбачила механізм автоматичного продовження процесуальних строків на строк дії карантину.

З набранням чинності Закону правники виявили недосконалість в роботі даного механізму, а саме – наявності юридичної невизначеності щодо подання учасниками справи доказів та процесуальних документів, набранням рішенням суду законної сили, розглядом заяв про забезпечення доказів та позову.

Цією нормою почали зловживати судді, які, на думку учасників процесу, порушували строки розгляду заяв про забезпечення позову.

Прикладом є рішення Першої Дисциплінарної палати ВРП від 09.09.2020 №2587/1дп/15-20, яка вирішила притягти до дисциплінарної відповідальності суддю Голосіївського районного суду м. Києва за вчинення дисциплінарних проступків щодо не вжиття заходів для розгляду заяв про забезпечення позову у встановлений законом строк.

З метою правильного застосування судами положень Закону №540-IX, Касаційний цивільний суд Верховного Суду надав роз'яснення щодо продовження процесуальних строків під час дії карантину, в якій зазначив: «У зв'язку з тим, що вчинення процесуальних дій та ухвалення судових рішень законодавцем поставлено в залежність від вчинення відповідних дій учасниками справи, наведене може призвести до того, що в ряді випадків суд не зможе розглянути справи, вирішити інше процесуальне питання чи ухвалити судові рішення, не порушивши права учасника справи» [6].

Задля усунення прогалин в законодавстві було вирішено прийняти новий закон №731-IX від 23.04.2020, яким було деталізовано порядок продовження та поновлення процесуальних строків у цивільному процесі, а саме: «суд поновлює процесуальні строки за заявою учасників справи, якщо визнає причини їх пропуску поважними і такими, що зумовлені обмеженнями, впровадженими у зв'язку з карантином; суд за заявою особи продовжує процесуальний строк, встановлений судом, якщо неможливість вчинення відповідної процесуальної дії у визначений строк зумовлена обмеженнями, впровадженими у зв'язку з карантином» [4].

Тобто законодавець виключив положення щодо автоматичного продовження строків, змінивши цю процедуру на ініціювання учасником справи продовження або поновлення строків за його заявою, де мають бути викладені аргументовані підстави поважності причин їх пропуску, які пов'язані з карантинними обмеженнями.

З другої спроби начебто вдалося адаптувати цивільне законодавство в частині продовження процесуальних строків до реалій життя та

забезпечити громадян доступом до суду й розгляду їх справ в розумні строки, як цього вимагає норма ст. 6 Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, але це не так. Адже учасники процесу та суди зіштовхнулися з новою проблемою щодо застосування положень нового закону, а все через недостатньо коректне формулювання щодо можливості поновлення строків як до, так і після його закінчення, що суперечить положенням ч. 1 ст. 127 ЦПК України.

У ч. 1 ст. 127 ЦПК України передбачено, що лише той процесуальний строк, який був пропущений, може бути поновлений судом за заявою учасника справи. Можливість поновлення процесуального строку, який ще не сплив, не передбачена кодексом, а отже у відповідній частині положення Закону №731-IX є дещо некоректними.

Отже, внесення змін до процесуального законодавства України було нагальним та таким, що відповідало потребам часу. В результаті було усунуто частину прогалин щодо початку перебігу процесуальних строків під час дії карантину, але одночасно було створено деякі неузгодженості у законодавстві, які спричинили проблеми щодо правильного застосування норм закону на практиці.

Список використаної літератури:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 року. *Урядовий кур'єр*. 2010. № 215. Ст. 6.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. №1618- IV. *Офіційний вісник України*. 2004. №16. Ст. 127.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України №540-IX від 30.03.2020. *Відомості Верховної Ради України*. 2020 р. № 18. Ст. 123.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу процесуальних строків під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України №731-IX від 18.06.2020. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 46. Ст. 399.
5. Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19: Постанова Кабінету Міністрів України № 211 від 11.03.2020 [електронний ресурс] // Урядовий портал // : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zapobigannya-poshim110320rennyu-na-teritoriyi-ukrayini-koronavirusu-covid-19>.

6. Методична інформація щодо спірних питань застосування законодавства про продовження процесуальних строків під час дії карантину [електронний ресурс] // Судова влада України // : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/928802/>.

7. Рішення Першої Дисциплінарної палати ВРП від 09.09.2020 №2587/1дп/15-20 [електронний ресурс] // Вища рада правосуддя// [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://hcj.gov.ua/doc/doc/4156>.

Горбенко Микита Олегович,

аспірант кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник – д.ю.н., професор Андронов І.В.

ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ УХВАЛИ ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ МИРОВОЇ УГОДИ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

На сьогоднішній день тема є актуальною, оскільки укладення мирової угоди, це той крок, який у майбутньому надасть можливість сторонам уникнути стадій перегляду судового рішення та надасть можливість припинити спір без тривалого судового розгляду. Особливої уваги при укладанні мирової угоди, сторони приділяють змісту угоди. Резолютивна частина мирової угоди повинна містити заходи примусового виконання, оскільки у разі їх відсутності, ухвала про затвердження мирової угоди не може вважатися виконавчим документом.

Проблематика теми полягає у відсутності закріплених на законодавчому рівні вимог до мирової угоди, що у подальшому може привести до неможливості примусового виконання останньої. Дослідивши норми закріплені у Законі України «Про виконавче провадження» (надалі – Закон) та Цивільному процесуальному кодексі України (надалі – ЦПК України) щодо мирової угоди, можливо буде запропонувати ряд вимог – тобто тієї інформації, яку обов'язково повинна містити мирова угода. Систематизація змісту мирової угоди на законодавчому рівні, допоможе